

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 879

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 8 noiembrie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 517 din 6 iulie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală	2–5
Decizia nr. 519 din 6 iulie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 118 teza întâi din Codul de procedură penală	6–8
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
787. — Hotărâre privind trecerea unor drumuri forestiere și a terenurilor aferente acestora din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al comunei Poiana Stampei, județul Suceava	9–10
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.331. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul mediului, privind aprobarea Regulamentului ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat	11–13
1.332. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul mediului, privind aprobarea Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni	13–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 517**

din 6 iulie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 438 alin. (1) pct. 8
din Codul de procedură penală**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Viorica Luca și Francisc Calamar în Dosarul nr. 3.474/271/2010* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.879D/2016.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției, doamna avocat Teodora Cătălina Godîncă Hulea, din cadrul Baroului Cluj, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Pentru partea Ciobanidis Petros se prezintă doamna Irina Apostol, traducător autorizat de limba greacă desemnat în cauză.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorilor, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, reiterând susținerile cuprinse în notele scrise aflate la dosar. Subliniază că normele procesual penale criticate aduc atingere dreptului la un proces echitabil, respectiv egalității de arme dintre acuzare și apărare.

4. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Susține că dreptul la un proces echitabil nu poate fi invocat în materia căilor extraordinare de atac. Arată că legiuitorul are libertatea de a stabili care sunt căile extraordinare de atac, procedura, condițiile în care acestea pot fi exercitate. Apreciază că motivele invocate de autorii excepției nu sunt de natură să atragă neconstituționalitatea normei procesual penale criticate, întrucât, în ipoteza în care ar fi trebuit să înceteze procesul penal și, în mod greșit, nu s-a dispus încetarea acestuia, persoana condamnată are la îndemână contestația în anulare — o altă cale extraordinară de atac —, cu privire la care legiuitorul a prevăzut aceleași condiții de exercitare atât pentru procuror, cât și pentru persoana condamnată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea nr. 311/RC din 15 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.474/271/2010*, **Înalta Curte de**

Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală. Excepția a fost ridicată de Viorica Luca și Francisc Calamar cu ocazia verificării admisibilității în principiu a unei cereri de recurs în casație.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii susțin, în esență, că normele procesual penale criticate sunt neconstituționale în măsura în care nu permit și inculpatului să formuleze recurs în casație în situația în care, în mod greșit, nu s-a dispus încetarea procesului penal. Consideră că dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală creează discriminare între Ministerul Public, partea civilă și partea responsabilă civilmente, pe de o parte, și inculpatul, pe de altă parte. Arată că numai procurorul, partea civilă și partea responsabilă civilmente au interes să promoveze calea de atac a recursului în casație în cazul în care, în mod greșit, instanța de apel a constatat existența unei cauze de încetare a procesului. În schimb, pentru situația în care instanța, în mod greșit, nu a dispus încetarea procesului penal, ipoteză în care inculpatul ar fi acela care ar avea interes în promovarea căii de atac extraordinare a recursului în casație, textul de lege criticat nu prevede o atare posibilitate. Consideră că procurorul, partea civilă, partea responsabilă civilmente și inculpatul trebuie să aibă aceleași drepturi în privința posibilității de a folosi calea de atac a recursului în casație împotriva unei hotărâri judecătorești definitive. Susțin că este evidentă inegalitatea — sub aspectul dreptului de a promova recurs în casație în situația în care au fost greșit aplicate dispozițiile de lege referitoare la încetarea procesului penal —, întrucât numai procurorul, partea civilă și partea responsabilă civilmente au acest drept, în timp ce inculpatul nu are, în mod simetric, o atare posibilitate. Totodată, susțin că discriminarea este evidentă și față de scopul recursului în casație prevăzut de art. 433 din Codul de procedură penală, și anume conformitatea hotărârilor penale definitive cu regulile de drept aplicabile. În fine, arată că rațiunile pentru care a fost instituit acest caz de casare se regăsesc atât în situația în care instanța — în mod nelegal — a dispus încetarea procesului penal, cât și în ipoteza în care instanța — potrivit legii — ar fi trebuit să pronunțe încetarea procesului penal, dar nu a procedat astfel. Susțin că imposibilitatea de a promova recurs în casație în situația în care au fost greșit aplicate dispozițiile de lege referitoare la încetarea procesului penal nu poate fi acoperită prin formularea contestației în anulare, în temeiul art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală, de vreme ce există diferențe la nivelul acestor căi extraordinare de atac, inclusiv din perspectiva instanței competente să le soluționeze, potrivit legii.

7. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Reține că recursul în casație este o cale extraordinară de atac ce are ca scop verificarea legalității hotărârilor judecătorești definitive și nu verificarea unor chestiuni de fapt. Așa fiind, legiuitorul a limitat hotărârile supuse recursului

în casație, pentru asigurarea specificului acestei căi extraordinare de atac, acesta putând fi promovat cu privire la anumite probleme de legalitate ce vizează erori de drept. În intenția de a răspunde cerințelor jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și de a se conforma prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în privința asigurării celerității procesului penal prin desfășurarea acestuia într-un termen rezonabil, legiuitorul român a reconfigurat sistemul căilor de atac, reducând numărul gradelor de jurisdicție. Arată că recursul în casație urmărește asigurarea unei practici unitare la nivelul întregii țări. Prin intermediul acestei căi extraordinare de atac — a cărei soluționare este numai în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție — este analizată conformitatea cu regulile de drept a hotărârilor definitive atacate, prin raportare la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege. În Codul de procedură penală sunt stabilite expres hotărârile ce pot fi atacate pe calea recursului în casație, precum și cele care nu sunt supuse acestei căi extraordinare de atac. Față de specificul recursului în casație, legea impune condiții stricte cu privire la termenul de declarare, la cuprinsul cererii și la titularii căii de atac, în scopul asigurării unei rigori și discipline procesuale și al evitării introducerii, în mod abuziv, a unor recursuri care nu se încadrează în motivele prevăzute de lege. Constatarea neconstituționalității unui text de lege pentru considerente ce țin de încălcarea accesului la justiție, a actelor internaționale la care România este parte, a dreptului la un proces echitabil și pentru considerente ce țin de înfăptuirea justiției ar presupune să se constate fie că părților nu li se recunoaște un grad de jurisdicție în condițiile impuse de tratatele internaționale, fie că, în raport cu persoanele aflate în aceeași situație, se prevăd condiții diferite de declarare și examinare a căii de atac, fie că textele invocate limitează dreptul la apărare. Apreciază că dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală sunt în acord cu prevederile cuprinse în art. 21 din Constituție, respectiv art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, implicit, cu prevederile art. 16 și art. 20 alin. (2) din Constituție, precum și cu prevederile care reglementează înfăptuirea justiției. Reține că recursul în casație nu împiedică părțile interesate să apeleze la instanțele judecătorești, să fie apărute, să promoveze căile de atac ordinare prevăzute de lege și să se prevaleze de garanțiile procesuale care condiționează un proces echitabil, hotărârile supuse recursului în casație fiind prevăzute expres de dispozițiile legale contestate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În motivarea punctului său de vedere reține că normele supuse controlului de constituționalitate constituie expresia dreptului părților la un proces echitabil și la soluționarea acestuia într-un termen rezonabil de către o instanță independentă și imparțială, fiind aplicabile tuturor persoanelor care se află în situații juridice identice. Recursul în casație urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție judecarea, în condițiile legii, conformitatea hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, aspect de natură să contribuie la îndeplinirea exigențelor care condiționează, într-o societate democratică, procesul echitabil. În plus, reține că reglementarea procedurii de judecată, care cuprinde și cazurile în care se poate face recurs în casație, constituie atributul exclusiv al legiuitorului, fiind o aplicare a prevederilor art. 126 și art. 129 din Constituție.

10. **Avocatul Poporului** arată că a transmis punctul său de vedere în sensul constituționalității normelor procesual penale criticate, acesta fiind reținut în Decizia Curții Constituționale nr. 490 din 30 iunie 2016. Precizează că își menține punctul de vedere anterior exprimat.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile apărătorului autorilor excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală, având următorul cuprins: „*Hotărârile sunt supuse casării în următoarele cazuri: [...] 8. în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal;*”.

14. Autorii excepției de neconstituționalitate invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Invocă, totodată, dispozițiile constituționale ale art. 20 alin. (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului raportat la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, fiind analizate critici identice celor formulate în prezenta cauză, prin Decizia nr. 699 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 3 mai 2017, Curtea respingând, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate. În considerentele deciziei precitate, Curtea a reținut că în reglementarea anterioară, cu începere de la Codul de procedură penală din 1936, recursul a constituit o cale de atac ordinară, a cărei declanșare determina — pentru o serie de motive prevăzute de lege — verificarea legalității și a temeiniciei hotărârii atacate. În noua reglementare, însă, recursul în casație a devenit o cale extraordinară de atac, de anulare, dată în competența exclusivă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, noul Cod de procedură penală a revenit la sistemul clasic al dublului grad de jurisdicție, reprezentat de judecata în fond și de cea în apel, ceea ce înseamnă că, în recurs, nu se rejudecă litigiul, respectiv fondul cauzei, ci se apreciază numai dacă hotărârea dată corespunde sau nu legii. Recursul în casație reprezintă, așadar, un mijloc de a repara ilegalitățile, în scopul de a asigura respectarea legii, recursul având și un rol subsidiar în uniformizarea jurisprudenței.

16. Așadar, având în vedere că recursul în casație nu are ca finalitate remedierea unei greșite aprecieri a faptelor și a unei inexacte sau insuficiente stabiliri a adevărului printr-o urmărire penală incompletă sau printr-o cercetare judecătorească nesatisfăcătoare, instanța de casare nu judecă procesul propriu-zis, ci judecă exclusiv dacă hotărârea atacată este corespunzătoare din punctul de vedere al dreptului, adică dacă aceasta este conformă cu regulile de drept aplicabile. Spre deosebire de celelalte căi extraordinare de atac — și anume

contestația în anulare, care vizează îndreptarea erorilor de procedură, și revizuirea, care urmărește îndreptarea erorilor de judecată — recursul în casație are ca scop verificarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.

17. Curtea a reținut, totodată, că, față de specificul recursului în casație, legea impune condiții stricte cu privire la termenul de declarare, la cuprinsul cererii și la titularii căii de atac, în scopul asigurării unei rigori și discipline procesuale și al evitării introducerii, în mod abuziv, a unor recursuri care nu se încadrează în motivele stabilite de lege. Cazurile de recurs în casație, potrivit noii reglementări, se limitează la motivele prevăzute de art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală, și anume: nerespectarea dispozițiilor privind competența după materie sau după calitatea persoanei, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente; condamnarea inculpatului pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală; încetarea în mod greșit a procesului penal; lipsa constatării sau constatarea greșită a grațierii pedepsei aplicate inculpatului și aplicarea de pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege. Cu excepția primului caz de casare — necompetența instanței —, care se referă la încălcarea unor norme de procedură, celelalte motive de recurs au în vedere încălcarea legii penale, unele având implicații și în soluționarea acțiunii civile. Cazurile în care se poate exercita recursul în casație vizează exclusiv legalitatea hotărârii — iar nu chestiuni de fapt —, putând constitui temei al casării hotărârii doar dacă nu au fost invocate pe calea apelului sau în cursul judecării apelului ori dacă, deși au fost invocate, au fost respinse sau instanța a omis să se pronunțe asupra lor. În ceea ce privește obiectul recursului în casație, fiind vorba de o cale de atac extraordinară, pot fi atacate numai hotărârile penale definitive.

18. Referitor la persoanele care pot formula cerere de recurs în casație, Curtea a constatat că, potrivit art. 436 alin. (1) lit. a)—c) din Codul de procedură penală, titularii acestei căi extraordinare de atac sunt: procurorul, inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente. Procurorul poate declara recurs în casație atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă a cauzei. Inculpatul poate formula cerere de recurs în casație atât în ceea ce privește latura penală, cât și în ceea ce privește latura civilă, dar numai împotriva hotărârilor prin care s-a dispus condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei ori încetarea procesului penal. Partea civilă și partea responsabilă civilmente pot formula cerere de recurs în casație în ceea ce privește latura civilă, iar referitor la latura penală, numai în măsura în care soluția din această latură a influențat soluția în latura civilă.

19. Curtea a reținut, totodată, că motivul de recurs în casație prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală este incident atunci când, în mod greșit, s-a dispus încetarea procesului penal, corespunzând cazului de casare de la art. 385⁹ alin. 1 pct. 16 din Codul de procedură penală din 1968. Potrivit art. 396 alin. (6) raportat la art. 16 alin. (1) lit. e)—j) din Codul de procedură penală, încetarea procesului penal se pronunță atunci când: lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale; a intervenit amnistia sau prescripția, decesul inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea inculpatului persoană juridică; a fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii; există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege; există autoritate de lucru judecat; a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii. Prin urmare, cazul de casare prevăzut în art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de

procedură penală privește situațiile în care s-a dispus, în mod greșit, încetarea procesului penal pentru oricare dintre motivele de mai sus. De exemplu, pentru că lipsește plângerea prealabilă [art. 16 alin. (1) lit. e)], în condițiile în care, pentru infracțiunea pentru care a fost trimis în judecată inculpatul, acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu; sau pentru că a intervenit prescripția [art. 16 alin. (1) lit. f)], deși termenul de prescripție a răspunderii penale nu s-a împlinit; ori pentru că există autoritate de lucru judecat [art. 16 alin. (1) lit. i)], deși cel față de care s-a dispus încetarea procesului penal nu a mai fost judecat în mod definitiv pentru aceeași faptă. Pentru constatarea acestui motiv de nelegalitate, existența sau nu a cauzei de încetare a procesului penal se apreciază prin raportare la datele existente la momentul pronunțării hotărârii definitive atacate.

20. Curtea a observat că recursul în casație declarat pentru cazul prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală poate viza fie condamnarea sau renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei — dacă este declarat de procuror sau de partea civilă —, fie achitarea inculpatului. În ipoteza inversă — când în mod greșit nu s-a dispus încetarea procesului penal — nu este incident motivul de recurs în casație stabilit de art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală.

21. Curtea a reținut că situația invocată de autorul excepției se circumscrie cazului de contestație în anulare prevăzut de art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală, și anume cazulul *„când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal”*. Contestația în anulare întemeiată pe prevederile art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală poate fi introdusă atunci când instanța a pronunțat o soluție de condamnare, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal, cu excepția autorității de lucru judecat [art. 16 alin. (1) lit. i) din Codul de procedură penală], care constituie motiv distinct de contestație în anulare, potrivit art. 426 lit. i) din același cod, care reglementează cazul *„când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă”*. Curtea a observat, însă, și faptul că, în situația în care instanța a analizat cauza de încetare a procesului penal, la cerere sau din oficiu, și a apreciat că ea nu este incidentă, pronunțând o hotărâre de condamnare ce a dobândit autoritate de lucru judecat, contestația în anulare întemeiată pe art. 426 lit. b) și lit. i) din Codul de procedură penală este inadmisibilă.

22. Față de cele reținute, Curtea a constatat că nu poate fi primită critica autorului excepției în sensul că dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală ar încălca prevederile constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, întrucât ar crea discriminare între procuror și partea civilă, pe de o parte, și inculpat, pe de altă parte, pe motiv că acesta din urmă nu poate formula recurs în casație în situația în care, în mod greșit, nu s-a dispus încetarea procesului penal. Referitor la limitarea sferei motivelor de recurs în casație, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că, „așa cum reiese și din Expunerea de motive a Legii nr. 255/2013, prin reducerea numărului motivelor de recurs în casație, prevăzute la art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală, legiuitorul a urmărit, pe de o parte, degrevarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar, pe de altă parte, asigurarea specificului acestei căi extraordinare de atac. În realizarea acestui scop au fost menținute, ca motive ale recursului în casație, doar acelea care vizează îndreptarea erorilor de drept, fiind eliminate din sfera acestei instituții și din competența Înaltei Curți de Casație și Justiție motivele care vizau aspecte procedurale și care au fost transformate în motive ale contestației în anulare, potrivit naturii acestei căi de atac.” (Decizia nr. 424 din 9 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 21 august 2015, paragraful 15,

și Decizia nr. 490 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 20 octombrie 2016, paragraful 25).

23. În aceste condiții, Curtea a constatat că recursul în casație constituie o cale extraordinară de atac, reglementată de legiuitor în temeiul prerogativelor acordate acestuia de prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) — potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*” — și ale art. 129, care statuează că „*împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Aceste dispoziții constituționale conferă legiuitorului competența exclusivă de a stabili procedura de judecată și îl îndrituiesc pe acesta ca, în considerarea unor situații deosebite, să stabilească reguli speciale de procedură, inclusiv modalități de exercitare a drepturilor procesuale, așa cum este și situația reglementării cazurilor în care poate fi promovată calea extraordinară de atac a recursului în casație, reglementare realizată prin dispozițiile art. 438 alin. (1) din Codul de procedură penală. Astfel, în ceea ce privește interesul inculpatului condamnat definitiv de a formula o cale extraordinară de atac în scopul de a obține o soluție de încetare a procesului penal, Curtea a observat că interesul său procesual ar putea fi valorificat — în condițiile mai sus menționate — potrivit dispozițiilor art. 426 lit. b) și lit. i) din Codul de procedură penală referitoare la contestația în anulare.

24. Sub aspectul asigurării egalității cetățenilor în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv a căilor de atac, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că, în instituirea regulilor de acces al justițiabililor la aceste drepturi, legiuitorul este ținut de respectarea principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție. Prin urmare, instituirea unor reguli speciale în ceea ce privește căile de atac nu este contrară acestui principiu atât timp cât ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Totodată, Curtea a statuat

că art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, Decizia nr. 718 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 9 decembrie 2015, paragraful 15, și Decizia nr. 18 din 19 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 10 martie 2016, paragraful 17). Or, în situația în care s-a dispus în mod greșit încetarea procesului penal, nu numai procurorul și partea civilă pot invoca motivul de casare prevăzut de textul de lege criticat — vizând o soluție de condamnare sau de renunțare la aplicarea pedepsei ori de amânare a aplicării pedepsei —, ci și inculpatul poate formula recurs în casație în temeiul dispozițiilor art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală, în scopul obținerii, însă, a unei soluții de achitare. Prin urmare, tratamentul juridic diferențiat aplicabil procurorului și părții civile, pe de o parte, și inculpatului, pe de altă parte, cu privire la cazurile prevăzute de lege pentru declararea recursului în casație, respectiv a contestației în anulare, este justificat de interesele procesuale diferite ale acestor participanți în cauza penală și nu conduce la o discriminare.

25. Mai mult, Curtea a constatat că nu există un drept fundamental — prevăzut de Constituție sau de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — la exercitarea unor căi extraordinare de atac în materie penală. Unul dintre elementele principiului preeminenței dreptului îl constituie securitatea raporturilor juridice, aceasta impunând ca soluția dată în mod definitiv oricărui litigiu de către instanțe să nu mai poată fi rediscutată. Art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenție prevede numai dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală, ceea ce înseamnă judecarea cauzei în fond și în apel.

26. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudența Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziei precitate sunt aplicabile și în prezenta cauză. Totodată, având în vedere considerentele Deciziei nr. 699 din 29 noiembrie 2016, Curtea nu poate reține nici celelalte critici de neconstituționalitate formulate de autori.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Viorica Luca și Francisc Calamar în Dosarul nr. 3.474/271/2010* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și constată că dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 iulie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 519

din 6 iulie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 118 teza întâi
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 118 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Radu-Viorel Popa și Jean Cîrja în Dosarul nr. 3.822/108/2015 al Tribunalului Arad — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.184D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Susține că, prin textul criticat, legiuitorul a înțeles să instituie o garanție corelativă a dreptului la tăcere ori a dreptului inculpatului de a nu se autoincrimina într-o cauză în care a avut calitatea de martor. Așadar, acestei garanții îi corespunde obligația corelativă a organelor judiciare de a nu folosi o astfel de depoziție într-o cauză penală. Apreciază că norma procesual penală criticată respectă standardele convenționale în materie, interzicând, așadar, atât organelor judiciare, cât și instanțelor posibilitatea de a folosi într-o cauză penală o declarație dată ca martor de o persoană care dobândește, ulterior, calitatea de suspect sau inculpat. Împrejurarea că o astfel de declarație poate fi, ulterior, valorificată împotriva altor părți din cauză nu este de natură să atragă neconstituționalitatea textului criticat, întrucât administrarea, valorificarea oricărui mijloc de probă/procedeu probatoriu se realizează de către instanță cu respectarea garanțiilor oferite de Codul de procedură penală, în condițiile impuse de acest act normativ.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 10 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.822/108/2015, **Tribunalul Arad — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 118 din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Radu-Viorel Popa și Jean Cîrja, în examinarea acțiunii penale puse în mișcare în Dosarul nr. 19/P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Timișoara, privind, printre alții, și pe autorii excepției.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii susțin, în esență, că normele procesual penale criticate, în principal sintagma „*împotriva sa*” din cuprinsul acestora, sunt neconstituționale, întrucât declarația de martor dată de o persoană care primește ulterior, în aceeași cauză, calitatea de

inculpat nu poate fi folosită împotriva acesteia, însă poate fi folosită împotriva coinalpaților din dosar. Totodată, câtă vreme materialul probator nu este unul și același pentru toți inculpații, norma procesual penală creează discriminare între inculpați.

6. **Tribunalul Arad — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este nefondată. Reține că prevederile art. 118 din Codul de procedură penală se realizează numeroaselor legislații internaționale care reglementează privilegiul de neincriminare, împiedicând ascultarea martorului cu privire la elemente de fapt care l-ar putea incrimina și care îl dispensează de obligația de a depune mărturie (art. 198 din Codul de procedură penală italian, art. 133—2 din Codul de procedură penală portughez și art. 434—11 din Codul de procedură penală francez). Corelând prevederile art. 118 din Codul de procedură penală cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța observă că, potrivit acesteia din urmă, în anumite cazuri, o persoană care este audiată în calitate de martor în cadrul procesului penal poate fi considerată subiectul unei acuzații în materie penală. Prin urmare, devin incidente drepturile unei persoane audiate în calitate de martor de a păstra tăcerea și de a nu contribui la propria incriminare. Reține că legiuitorul național definește dreptul prevăzut de art. 118 din Codul de procedură penală ca o obligație procesuală negativă a organului judiciar de a nu folosi declarația dată în calitate de martor împotriva persoanei care a dobândit calitatea de suspect sau inculpat în aceeași cauză, dar nu interzice folosirea declarației acestui subiect procesual activ împotriva celorlalți subiecți procesuali din aceeași cauză sau din cauze disjuncte. Apreciază că normele procesual penale criticate nu aduc atingere dreptului fundamental al inculpaților la un proces echitabil, egalității în fața legii, dreptului la apărare și unicității, imparțialității și egalității justiției, consfințite prin dispozițiile constituționale invocate. Invocă jurisprudența instanței de la Strasbourg, în care s-a reținut că dreptul la un proces echitabil implică posibilitatea oricăreia dintre părți de a-și expune cauza în fața tribunalului, în condiții care să nu o dezavantajeze în fața părții adverse, egalitatea armelor fiind un principiu fundamental al procesului echitabil (*Cauza Delcourt împotriva Belgiei și Cauza Kaufman împotriva Belgiei*). Reține că, în termenii folosiți de instanța europeană, egalitatea armelor implică obligația de a oferi fiecărei părți o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, în condiții care să nu o pună într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversarul său (*Cauza Dombó Behes B.V. împotriva Olandei*). Principiul egalității armelor presupune un echilibru între acuzator și persoana în cauză, echilibrul care, în opinia instanței, nu este încălcat în prezenta speță.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens reține că, sub denumirea marginală „*Dreptul martorului de a nu se acuza*”, dispozițiile citate interzic folosirea împotriva unui coinalpat a declarațiilor pe care acesta le-a dat în calitate de martor în aceeași cauză. Consideră că, atât timp cât prevederile art. 118 din Codul de procedură penală instituie o excepție în privința admisibilității depoziției respective, acestea trebuie interpretate strict și

limitativ. Apreciază că normele procesual penale criticate nu determină o discriminare între coînculpații din aceeași cauză, deoarece aceștia nu se află în situații identice, rațiunea legii neexistând decât în cazul celui care a avut calitatea de martor. Dacă, în cazul martorului devenit inculpat, principiul adevărului este trecut în plan secund, în respectul dreptului la apărare și al dreptului oricărei persoane de a nu se autoincrimina, în cazul coînculpaților o asemenea rațiune nu subzistă. Totodată, apreciază că prevederile art. 118 din Codul de procedură penală nu aduc atingere dreptului la un proces echitabil. Faptul că probatoriul administrat în privința unui coînculpat conține mai multe mijloace de probă decât în cazul altui coînculpat nu constituie un argument în sensul caracterului inequitabil al procedurii de judecată. Această situație depinde de împrejurările concrete ale cauzei și nu interferează cu principiul egalității armelor în procesul penal. Așadar, câtă vreme legea oferă tuturor inculpaților condiții egale pentru susținerea cererilor și apărărilor lor, aceștia fiind supuși aceluiași reguli în privința admisibilității și administrării probatoriului, nu se poate susține încălcarea art. 21 alin. (3) din Constituție. Consideră că prevederile criticate nu aduc atingere dreptului la apărare, dimpotrivă, sunt menite să garanteze două componente ale sale, respectiv dreptul la tăcere al celui acuzat și dreptul de a nu se autoincrimina.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al Guvernului, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 118 din Codul de procedură penală. Examinând motivele de neconstituționalitate cuprinse în notele scrise ale autorilor excepției, Curtea reține că, în realitate, se critică teza întâi a art. 118 din Codul de procedură penală, cu referire la sintagma „împotriva sa”, care are următorul conținut: „*Declarația de martor dată de o persoană care, în aceeași cauză, anterior declarației a avut sau, ulterior, a dobândit calitatea de suspect ori inculpat nu poate fi folosită împotriva sa.*”

12. Autorii excepției susțin că normele procesual penale criticate sunt contrare atât dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (3) referitor la dreptul părților la un proces echitabil, art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, art. 124 referitor la înfăptuirea justiției, cât și prevederilor art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil, din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 118 din Codul de procedură penală reglementează o instituție juridică nouă în cadrul legii procesual penale în vigoare, respectiv dreptul martorului de a nu se acuza. Astfel, potrivit normelor procesual penale criticate, declarația de martor dată de o persoană care, în aceeași cauză, anterior sau ulterior acestei declarații, a avut sau a dobândit calitatea de suspect ori inculpat nu poate fi folosită împotriva sa. Curtea observă că doctrina a dezvoltat opinii diferite privind sensul normei procesuale menționate. Într-o opinie, s-a apreciat că, în temeiul normei criticate, martorul are dreptul de a păstra tăcerea, în măsura în care prin declarația pe care o face s-ar putea autoincrimina. Într-o altă interpretare, s-a considerat că norma procesual penală reglementează un drept circumscris

instituției excluderii probelor din procesul penal, și nu un drept efectiv al martorului de a nu se autoincrimina, iar, o altă opinie, majoritară, este în sensul că declarația martorului nu se exclude din dosarul cauzei, putând fi utilizată pentru stabilirea unor împrejurări de fapt care nu au legătură cu persoana acestuia. Curtea reține, totodată, ca un aspect de drept comparat, că legislația procesual penală a diverselor state europene reglementează dreptul martorului de a nu se acuza, în acest sens fiind art. 121 alin. (1) din Codul de procedură penală bulgar potrivit căruia „*martorii nu pot fi obligați să răspundă la întrebări care i-ar putea incrimina de comiterea unei infracțiuni*”, art. 100 alin. (2) din Codul de procedură penală ceh potrivit căruia „*pot refuza să depună mărturie cei care, prin aceasta, s-ar incrimina pe ei*”, art. 286 alin. 1 din Codul de procedură penală croat potrivit căruia „*martorul nu este obligat să răspundă la anumite întrebări dacă este probabil ca prin aceasta să se expună pe sine sau pe o rudă apropiată unei acuzații penale, oprobriului public sau unui prejudiciu material serios*”. Totodată, art. 71 din Codul de procedură penală estonian prevede că „*un martor poate refuza să depună mărturie dacă prin aceasta se poate incrimina pe sine sau pe una dintre persoanele enumerate mai sus de comiterea unei infracțiuni sau contravenții*”. În Letonia, secțiunea 110 alin. 3 din Legea privind procedura penală permite martorului să refuze să ofere o depoziție împotriva sa ori a unei rude apropiate, iar în secțiunea 151 alin. 1 se precizează că martorul trebuie informat, înainte de audiere, cu privire la drepturile și obligațiile sale. De asemenea, în Marea Britanie, secțiunea 80 din partea a VIII-a a Legii nr. 60/1984 privind probele în procesul penal reglementează problema mărturiei persoanelor apropiate, iar, în subsecțiunea 4 se prevede că, dacă martorul este și acuzat, el nu poate fi obligat să depună mărturie.

14. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul unui acuzat de a păstra tăcerea cu privire la faptele ce îi sunt reproșate și de a nu contribui la propria sa incriminare reprezintă o garanție implicită, aspecte esențiale ale unei proceduri echitabile în procesul penal. Astfel, Curtea observă că instanța de la Strasbourg a decis în mod constant că, deși art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu menționează expres aceste drepturi, ele reprezintă norme general recunoscute, aflate în centrul noțiunii de „*proces echitabil*”, consacrat de acest text. Rațiunea recunoașterii lor constă, în special, în necesitatea protejării persoanelor acuzate de comiterea unei infracțiuni de exercitarea unor presiuni din partea organelor judiciare, pentru a se evita erorile judiciare și pentru a se permite atingerea scopurilor art. 6 din Convenție (în acest sens, Hotărârea pronunțată în 25 februarie 1993, în Cauza *Funke împotriva Franței*, paragraful 44, Hotărârea din 8 februarie 1996, pronunțată în Cauza *John Murray împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, paragraful 45, Hotărârea din 17 decembrie 1996, pronunțată în Cauza *Saunders împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, paragraful 68, Hotărârea din 20 octombrie 1997, pronunțată în Cauza *Serves împotriva Franței*, paragraful 46, Hotărârea din 21 decembrie 2000, pronunțată în Cauza *Heaney și McGuinness împotriva Irlandei*, paragraful 40). Când instanța de la Strasbourg examinează dacă procedura a încălcat privilegiul de a nu se autoincrimina, aceasta procedează la examinarea naturii și gradului de constrângere utilizate, existența unei garanții corespunzătoare în cadrul procedurii și modul în care materialul probator astfel obținut este utilizat (Hotărârea din 21 decembrie 2000, pronunțată în Cauza *Heaney și McGuinness împotriva Irlandei*, paragrafele 54—55). Totodată, Curtea de la Strasbourg a decis că dreptul de a nu contribui la propria incriminare este strâns legat de prezumția de nevinovăție, înscrisă în art. 6 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens s-a statuat că prezumția de nevinovăție tinde a proteja o persoană învinuită de săvârșirea unei fapte penale

împotriva unui verdict de culpabilitate ce nu a fost stabilit în mod legal și privește ansamblul procedurii penale litigioase, fiind inclus, astfel, și modul de administrare a probelor. Așadar, prezumția de nevinovăție privește și regimul probator, fiind un element esențial al dreptului la un proces echitabil.

15. În aceste condiții, Curtea constată că normele procesual penale criticate în prezenta cauză răspund exigențelor impuse de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la protecția împotriva autoincriminării. Așadar, Curtea constată că, prin dispozițiile art. 118 din Codul de procedură penală, legiuitorul reglementează o garanție a respectării dreptului la un proces echitabil al persoanei care depune mărturie și care, anterior sau ulterior acestei declarații, a avut sau a dobândit calitatea de suspect ori inculpat, cu privire la o eventuală punere sub acuzare, neputând fi folosite împotriva sa propriile declarații. În acest sens, Curtea observă că teza a doua a art. 118 din Codul de procedură penală prevede obligația organului judiciar de a menționa calitatea procesuală anterioară a martorului.

16. Totodată, cu privire la egalitatea în drepturi a cetățenilor, Curtea Constituțională a statuat că art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, și Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragraful 21). De asemenea, Curtea a subliniat, în mod constant, în jurisprudența sa, că pentru situații juridice diferite legiuitorul poate institui un regim juridic diferit, fără a încălca în acest fel principiul constituțional al egalității în drepturi (a se vedea Decizia nr. 365 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 587 din 6 august 2014, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, și Decizia nr. 276 din 24 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 171 din data de 19 martie 2009). În aceste condiții, Curtea reține că declarațiile autoincriminante ale martorului sunt, în același timp, și declarații necesare soluționării cauzei, privitor la un alt acuzat, în condițiile în care un principiu fundamental al procesului penal este aflarea adevărului, pentru

a se putea realiza scopul procesului penal, respectiv cunoașterea completă și exactă a faptelor în materialitatea lor, precum și a persoanei care le-a săvârșit, pentru ca aceasta din urmă să fie trasă la răspundere penală. Așadar, Curtea constată că obligația organelor judiciare însărcinate cu ancheta este aceea de a administra toate probele disponibile pentru aflarea adevărului cu privire la fapta și la persoana care a săvârșit-o, urmând ca dreptul martorului de a nu se acuza să fie salvat prin temeiul art. 118 din Codul de procedură penală, prin această norma procesual penală criticată nefiind contrară dispozițiilor art. 16 din Constituție.

17. De asemenea, Curtea constată că norma procesual penală criticată, astfel cum a fost redactată, este în acord cu dispozițiile art. 124 din Constituție, care prevăd că justiția se înfăptuiește în numele legii, precum și că justiția este unică, imparțială și egală pentru toți. Aceste trăsături ale actului de justiție trebuie interpretate prin prisma prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție referitoare la egalitatea în drepturi și ale art. 2 alin. (1) și art. 7 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, care prevăd că justiția este egală pentru toți și, respectiv, că toate persoanele sunt egale în fața legii, fără privilegii și fără discriminări, și că justiția se înfăptuiește în mod egal pentru toate persoanele. Din această perspectivă, Curtea reține că admiterea probelor autoincriminatoare în procesul penal în raport cu o persoană care depune mărturie și care, anterior sau ulterior acestei declarații, a avut sau a dobândit calitatea de suspect ori inculpat, ca și excluderea declarațiilor autoincriminante ale martorului în raport cu un alt acuzat, ar fi de natură a afecta corectitudinea procesului penal și a discredita activitatea de înfăptuire a justiției.

18. Când privește dreptul la apărare, reglementat la art. 24 din Constituție, acesta conferă oricărei părți implicate într-un proces, potrivit intereselor sale și indiferent de natura procesului, posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege pentru a invoca în apărarea sa fapte sau împrejurări. Acest drept presupune participarea la ședințele de judecată, folosirea mijloacelor de probă, invocarea excepțiilor prevăzute de legea procesual penală, exercitarea oricăror altor drepturi procesual penale și posibilitatea de a beneficia de serviciile unui apărător. Or, Curtea constată că norma procesual penală criticată, reglementând dreptul martorului de a nu se acuza, nu aduce atingere acestor drepturi și garanții ale părților și subiecților procesuali principali.

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Radu-Viorel Popa și Jean Cîrja în Dosarul nr. 3.822/108/2015 al Tribunalului Arad — Secția penală și constată că dispozițiile art. 118 teza întâi din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Arad — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 iulie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind trecerea unor drumuri forestiere și a terenurilor aferente acestora din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al comunei Poiana Stampei, județul Suceava

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 1 alin. (1) și art. 2 din Legea nr. 192/2010 privind trecerea unor drumuri forestiere și a lucrărilor de corectare a torenților din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al unor unități administrativ-teritoriale și în administrarea consiliilor locale ale acestora, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 9 alin. (1) și art. 20 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă trecerea cu titlu gratuit a drumurilor forestiere, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 1, din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al comunei Poiana Stampei, județul Suceava, în vederea dezvoltării și modernizării infrastructurii forestiere, în condițiile legii.

Art. 2. — (1) Se aprobă trecerea cu titlu gratuit a terenurilor aferente drumurilor forestiere prevăzute la art. 1, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 2, din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al comunei Poiana Stampei, județul Suceava, în condițiile legii.

(2) Pentru terenurile aferente drumurilor forestiere prevăzute la alin. (1) Consiliul Local al Comunei Poiana Stampei asigură respectarea regimului silvic, fiind interzisă schimbarea categoriei de folosință silvică și a destinației acestor terenuri, potrivit legii.

(3) Bunurile prevăzute în anexele nr. 1 și 2 se declară din bunuri de interes public național în bunuri de interes public local.

Art. 3. — Predarea-preluarea drumurilor forestiere prevăzute la art. 1 și a terenurilor aferente acestora prevăzute la art. 2 se va face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, cu respectarea reglementărilor în vigoare.

Art. 4. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale,
administrației publice
și fondurilor europene,
Paul Stănescu
Ministrul apelor și pădurilor,
Adriana-Doina Pană
Ministrul finanțelor publice,
Ionuț Mișa

București, 26 octombrie 2017.
Nr. 787.

ANEXA Nr. 1

DATELE DE IDENTIFICARE

ale drumurilor forestiere care se transmit din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al comunei Poiana Stampei, județul Suceava

Nr. crt.	Denumirea drumului forestier	Cod de clasificare	Indicativul drumului în amenajament	Lungimea — km —	Persoana juridică de la care se transmite drumul forestier	Persoana juridică la care se transmite drumul forestier	Număr de inventar la Regia Națională a Pădurilor — Romsilva	Valoarea de inventar la Regia Națională a Pădurilor — Romsilva — lei —	Număr de înregistrare la Ministerul Finanțelor Publice	Valoarea de inventar la Ministerul Finanțelor Publice — lei —
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Drum auto forestier axial V. Dornelor 26,9 km	8.04.04	UP IV, u.a. 480D parțial, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	1,62	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampei CUI 5021250	101727 parțial	304.488	10536 parțial	304.488

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		8.04.04.	FE 022 UP V Dornișoara UA 156 D, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	9,26	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampeii CUI 5021250	101727 parțial	1.740.467	10536 parțial	1.740.467
		8.04.04.	FE 022 UP IV Strunioru UA 480 D parțial, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	2,58	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampeii CUI 5021250	101727 parțial	484.925	10536 parțial	484.925
2.	Drum auto forestier Chipereni 2,5 km	8.04.04	UP II, ua 89D, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	2,3	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampeii CUI 5021250	101949	253.000	10625	253.000

ANEXA Nr. 2

DATELE DE IDENTIFICARE

ale terenurilor aferente drumurilor forestiere care se transmit din domeniul public al statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva în domeniul public al comunei Poiana Stampei, județul Suceava

Nr. crt.	Amplasamentul terenului	Cod de clasificare	Persoana juridică de la care se transmite bunul imobil	Persoana juridică la care se transmite bunul imobil	Localizarea terenului în cadastrul forestier	Suprafața — ha —	Nr. carte funciară	Număr de inventar la Ministerul Finanțelor Publice
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Comuna Poiana Stampei, județul Suceava	8.04.02.	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampei CUI 5021250	UP IV, u.a. 480D parțial, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	1,9511	31363 31309	1.364 (parțial)
2.	Comuna Poiana Stampei, județul Suceava	8.04.02.	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampei CUI 5021250	UP V Dornișoara, UA 156 D, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	5,5701	31295 31296 31297 31304 31305 31306 31307 31310 31311 31315	1.364 (parțial)
3.	Comuna Poiana Stampei, județul Suceava	8.04.02.	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampei CUI 5021250	UP IV Strunioru, UA 480 D parțial, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	1,4093	31310 31313	1.364 (parțial)
4.	Comuna Poiana Stampei, județul Suceava	8.04.02	Statul român, din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva CUI 1590120	Comuna Poiana Stampei CUI 5021250	U.P.II u.a. 89D, Ocolul Silvic Dorna Candrenilor	1,36	31299 31308 31314	1364 (parțial)

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI

ORDIN

privind aprobarea Regulamentului ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 108.711/AC din 25.09.2017 al Direcției biodiversitate,

ținând cont de Avizul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului nr. 1/286/I.G. din 31.01.2017, Avizul Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate nr. 238 din 11.09.2017, Avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale nr. 1.038 din 6.04.2017, Adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 218.664/287.517/R308465 din 29.03.2017, Adresa Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene nr. 44.519 din 27.03.2017 și Adresa Ministerului Apelor și Pădurilor nr. 23.254 din 16.05.2017,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 19/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și pentru modificarea unor acte normative,

viceprim-ministrul, ministrul mediului, emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru, ministrul mediului,
Grațiana-Leocadia Gavrilescu

București, 17 octombrie 2017.
Nr. 1.331.

ANEXĂ

REGULAMENTUL ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat

Art. 1. — (1) Aria naturală protejată 2.460 Lacul Rat a fost instituită în baza Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național — secțiunea a III-a — zone protejate, cu modificările ulterioare, ca arie naturală protejată de interes național.

(2) Aria naturală protejată 2.460 Lacul Rat este de tip mixt, cu o deosebită importanță sub aspect floristic, faunistic, geologic și peisagistic, fiind încadrată în categoria IV a Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii.

(3) Aria naturală protejată 2.460 Lacul Rat reprezintă o zonă umedă situată în etajul pădurilor de stejar, fiind înconjurată de pajști și terenuri de cultură, principala caracteristică fiind aceea că pe oglinda apei apar plauri plutitori.

Art. 2. — Aria naturală protejată 2.460 Lacul Rat este situată pe teritoriul administrativ al comunei Porumbeni, în bazinul Târnavei Mari, la o altitudine de 600 m, în partea nordică a satului Porumbeni Mari, în apropierea drumului județean DJ137 care leagă localitatea Mugeni de localitatea Betești.

Art. 3. — Managementul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat este asigurat de Asociația Coridorul Verde, denumită în continuare *custode*, în baza Convenției de custodie nr. 13 din 12.05.2016, încheiată cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Art. 4. — (1) Accesul și circulația publică folosind mijloace motorizate pe teritoriul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat sunt permise doar pe drumurile deschise circulației publice.

(2) Practicarea activităților sportive sau de agrement off-road motorizate gen enduro, ATV-uri etc. este interzisă.

Art. 5. — Suprafața ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat va fi inclusă integral în zona de liniște a faunei cinegetice în care vânătoarea nu va fi permisă.

Art. 6. — (1) Pe teritoriul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat sunt permise activități turistice, de agrement, educaționale și științifice, desfășurate cu respectarea prevederilor prezentului regulament.

(2) Accesul turiștilor pe suprafața ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat se va realiza doar pe potecile amenajate.

(3) Proprietarii/Administratorii de terenuri au obligația de a asigura liberul acces al vizitatorilor/turiștilor pe traseele turistice și în zonele în care se realizează activități turistice, cu condiția ca aceste activități să nu aducă prejudicii proprietarilor/administratorilor de terenuri.

(4) Activitatea de cercetare științifică se desfășoară cu acordul/punctul de vedere al custodelui, în conformitate cu

legislația în vigoare, cu acordul Academiei Române, Comisiei pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii, pentru domeniile de cercetare pentru care este prevăzut acest acord/punct de vedere în legislația în domeniu.

(5) Rezultatele cercetărilor științifice efectuate (studii, rapoarte, măsurători, observații etc.) vor fi puse gratuit la dispoziția custodelui, urmând a fi folosite de acesta exclusiv în scopul buneii administrări a ariei naturale protejate.

Art. 7. — În perimetrul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat sunt permise activitățile de fotografiere și filmare în scop comercial, fără perceperea unor tarife, cu condiția ca produsele rezultate să conțină informații referitoare la aria naturală protejată și la custodele acesteia.

Art. 8. — (1) Marcarea traseelor turistice sau a celor pentru agrement, competiții etc., întreținerea marcajelor existente, amplasarea de panouri indicatoare/informative se poate realiza doar după obținerea avizului favorabil al custodelui.

(2) Organizarea și desfășurarea competițiilor sau activităților de grup de orice fel se poate realiza doar după obținerea avizului favorabil al custodelui.

Art. 9. — (1) Perturbarea liniștii prin orice mijloace (strigăte, pocnitori, echipamente audio, reflectoare etc.) este interzisă în habitatele de reproducere, în perioadele de construire a cuiburilor, de clocire și/sau de creștere a puilor.

(2) Accesul vizitatorilor însoțiți de câini se poate face doar cu condiția ca aceștia să fie ținuți permanent în lesă.

Art. 10. — (1) Camparea se face numai în locurile special desemnate și amenajate în acest scop. Locurile special desemnate și amenajate vor fi realizate de proprietarii de terenuri, administrația locală pentru domeniul public și privat al localității, ocolul silvic în calitate de administrator al pădurilor, cu avizul și înștiințarea custodelui.

(2) Aprinderea focului se poate face doar în vetrele amenajate în acest scop, în locurile special semnalizate în acest sens și numai cu cărbune sau lemn adus din afara ariei naturale protejate. Tăierea vegetației lemnoase sau colectarea lemnului uscat pentru aprinderea focului este interzisă.

(3) Aprinderea focului în pădure sau în imediata vecinătate a acesteia este interzisă.

Art. 11. — Pe teritoriul ariei naturale protejate depozitarea ilegală sau abandonarea deșeurilor este interzisă.

Art. 12. — Distrugerea sau degradarea infrastructurii de vizitare sau informare (panouri informative sau indicatoare, marcaje turistice etc.) este interzisă.

Art. 13. — Pășunatul animalelor domestice pe suprafața ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat este interzis.

Art. 14. — Pe teritoriul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat este interzisă realizarea de construcții.

Art. 15. — În interiorul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale. Prin excepție, sunt permise numai acele intervenții care au drept scopuri protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite.

Art. 16. — (1) Actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru comunele și suprafețele acestora incluse în perimetrul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat se face de către autoritățile administrațiilor publice responsabile, prin integrarea în aceste documentații a prevederilor referitoare la aria naturală protejată de interes național.

(2) Modificarea și actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism menționate la alin. (1) se fac cu avizul custodelui ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat, pentru asigurarea conformității cu prevederile regulamentului.

(3) Documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism menționate la alin. (1), modificate și/sau actualizate de către autoritățile administrațiilor publice locale menționate la alin. (1),

vor include în piesele grafice/desenate și limitele ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat.

Art. 17. — (1) Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul silvic/agricol de terenuri de pe raza ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat este interzisă.

(2) Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor de pe suprafața ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat este interzisă.

Art. 18. — (1) În perimetrul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat sunt interzise toate activitățile care pot genera poluare, deteriorarea ecosistemelor, perturbarea speciilor și/sau degradarea habitatelor naturale, respectiv:

a) arderea vegetației sau curățarea terenurilor prin incendiere;

b) utilizarea pesticidelor;

c) introducerea speciilor de floră și faună alohtone.

(2) În zonele umede și în apropierea acestor, precum și pe întreaga suprafață a ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat este interzisă realizarea captărilor, canalelor de desecare, drenărilor, dragărilor, excavațiilor, îndiguirilor sau a altor lucrări ce duc la modificarea nivelului natural al apei.

(3) Pe teritoriul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat curățarea terenului de vegetație prin orice mijloace este permisă doar în baza unor studii care să ateste necesitatea acestor acțiuni pentru menținerea stării favorabile de conservare și doar cu avizul autorităților de mediu și al custodelui.

Art. 19. — (1) Pentru speciile de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, de interes conservativ comunitar și/sau național care se află sub regim strict de protecție, sunt interzise:

a) orice formă de recoltare, capturare,ucidere, distrugere sau vătămare, cu excepția recoltărilor pe bază de derogare, aprobată legal conform art. 38 alin. (1) lit. b) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;

c) distrugerea și/sau culegerea cuiburilor și ouălor din natură;

d) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă;

e) deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop, fără autorizația autorității de mediu competente.

(2) Pentru speciile de plante de interes conservativ comunitar și/sau național care se află sub regim strict de protecție sunt interzise:

a) orice forme de recoltare a florilor și a fructelor;

b) culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a acestor plante, în oricare dintre stadiile ciclului biologic.

Art. 20. — (1) Colectarea/Recoltarea de specii de floră și faună sălbatică, în scop comercial, se poate face doar cu avizul/punctul de vedere scris al custodelui, conform art. 3 și 14 din Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 410/2008 pentru aprobarea Procedurii de autorizare a activităților de recoltare, capturare și/sau achiziție și/sau comercializare, pe teritoriul național sau la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatice și a importului acestora, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoane fizice, respectiv conform art. 4, 5 și 6 din Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 410/2008, cu modificările și completările ulterioare, și Ordinului ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1.052/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoane juridice.

(2) Documentația depusă la sediul autorității teritoriale pentru protecția mediului în vederea obținerii autorizației de mediu va fi transmisă Custodelui în vederea obținerii avizului.

Art. 21. — Autoritățile locale și deținătorii de terenuri, persoane fizice sau juridice, au obligația de a salubritza suprafața ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat.

Art. 22. — Personalul custodelui, împuternicit cu legitimație de control, are dreptul de acces nelimitat pe terenurile din cuprinsul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat, indiferent de forma de proprietate.

Art. 23. — Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă, conform legislației în vigoare.

Art. 24. — Verificarea respectării prevederilor prezentului regulament se face de către personalul cu atribuții de control în domeniul ariilor naturale protejate, regimului silvic și cinegetic din cadrul autorităților publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor și structurilor teritoriale ale acestora, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 25. — Nerespectarea prevederilor prezentului regulament se sancționează conform prevederilor actelor normative în vigoare din domeniul protecției mediului, regimului ariilor naturale protejate, silvic și cinegetic.

Art. 26. — Respectarea prevederilor prezentului regulament este obligatorie pentru custodele ariei naturale protejate 2.460

Lacul Rat, pentru autoritățile care reglementează activități pe teritoriul acesteia, precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau care administrează terenuri/bunuri sau care desfășoară activități în perimetrul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate.

Art. 27. — Planurile, programele, proiectele și activitățile ce se implementează pe teritoriul ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat se supun avizării custodelui.

Art. 28. — Emiterea de către custode a oricăror avize sau puncte de vedere se realizează gratuit, fără perceperea unor tarife.

Art. 29. — Prezentul regulament poate fi revizuit inclusiv la propunerea custodelui, în urma modificării condițiilor sau a prevederilor legale care au stat la baza elaborării lui sau în baza recomandărilor de management ce derivă din studii sau din monitorizarea stării de conservare a speciilor sau habitatelor, respectiv a activităților ce se desfășoară pe raza ariilor naturale protejate.

Art. 30. — Asociația Coridorul Verde, în calitate de custode al ariei naturale protejate 2.460 Lacul Rat, aduce la cunoștința publicului și factorilor interesați prezentul regulament, prin afișare pe paginile proprii de internet și prin diseminarea lui către instituțiile cu atribuții de control menționate la art. 24, către autoritățile publice locale de pe suprafața sitului.

MINISTERUL MEDIULUI

ORDIN

privind aprobarea Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 108.719/AC din 25.09.2017 al Direcției biodiversitate,

ținând cont de Avizul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului nr. 1/286/I.G. din 31.01.2017, Avizul Agenției Naționale pentru Ariei Naturale Protejate nr. 238 din 11.09.2017, Avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale nr. 1.038 din 6.04.2017, Adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 218.664/287.517/R308.465 din 29.03.2017, Adresa Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene nr. 44.519 din 27.03.2017 și Adresa Ministerului Apelor și Pădurilor nr. 23.254 din 16.05.2017,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 19/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și pentru modificarea unor acte normative,

viceprim-ministrul, ministrul mediului, emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru, ministrul mediului,
Grațiela-Leocadia Gavrilescu

București, 17 octombrie 2017.
Nr. 1.332.

REGULAMENTUL

sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni

Art. 1. — (1) Situl de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni a fost înființat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările ulterioare, fiind propus pentru desemnarea ca sit Natura 2000 în anul 2011.

(2) Limitele sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni au fost stabilite prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007, cu modificările ulterioare, și pot fi descărcate, în sistem de coordonate Stereo 1970, de pe pagina web a autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Art. 2. — Situl de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni este situat pe teritoriul administrativ al orașului Cristuru Secuiesc și al comunelor Dârjiu, Feliceni, Mugei, Porumbeni, Șimonești din județul Harghita și al comunei Vânători din județul Mureș.

Art. 3. — Managementul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni este asigurat de Asociația Coridorul Verde, denumită în continuare *custode*, în baza Convenției de custodie nr. 13 din 12.05.2016, încheiată cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Art. 4. — (1) Accesul și circulația publică utilizând mijloace motorizate pe teritoriul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni sunt permise doar pe drumurile deschise circulației publice.

(2) Practicarea activităților sportive sau de agrement off-road motorizate gen enduro, ATV-uri etc. este interzisă.

Art. 5. — (1) Amenajamentele silvice ale unităților de producție și proprietăților ce se suprapun sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni se supun revizuirii în vederea armonizării lor cu planul de management aprobat al ariei naturale protejate și vor fi supuse procedurii de evaluare de mediu pentru planuri și programe.

(2) Titularii activităților de exploatare forestieră au obligația de a solicita și obține autorizația de mediu.

(3) Acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din interiorul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni, se vor realiza doar după obținerea avizului custodelui, cu respectarea legislației de mediu și a celei silvice.

(4) Este interzisă blocarea cursului pâraielor cu resturi provenite din exploatarea forestieră sau cu alte tipuri de materiale sau deșeuri care împiedică deplasarea speciilor acvatice, îndeosebi în perioada de împerechere.

Art. 6. — (1) Managementul populației faunei de interes cinegetic din interiorul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni este asigurat de gestionarii fondurilor cinegetice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și cu cele ale prezentului regulament.

(2) Derularea acțiunilor de vânatoare pentru speciile de interes cinegetic pentru care vânatoarea este permisă, precum și pentru cele strict protejate în condițiile derogărilor acordate conform prevederilor legale în vigoare se va face cu respectarea zonelor și perioadelor sensibile pentru specii.

Art. 7. — În vederea conservării speciilor și habitatelor naturale, inclusiv a celor pentru care situl de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni a fost declarat și a speciilor faunei de interes cinegetic, gestionarii fondului cinegetic vor include cu prioritate suprafața ariei protejate în zone de liniște a faunei cinegetice.

Art. 8. — (1) Pe teritoriul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni sunt permise activități turistice, de agrement, educaționale și științifice, desfășurate cu respectarea prevederilor prezentului regulament.

(2) Proprietarii/Administratorii de terenuri au obligația de a asigura liberul acces al vizitatorilor/turiștilor pe traseele turistice și în zonele în care se realizează activități turistice, cu condiția ca aceste activități să nu aducă prejudicii proprietarilor/administratorilor de terenuri.

(3) Activitatea de cercetare științifică se desfășoară cu acordul/conform punctului de vedere al custodelui, în conformitate cu legislația în vigoare, cu acordul Academiei Române, Comisiei pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii, pentru domeniile de cercetare pentru care este prevăzut acest acord/punct de vedere în legislația în domeniu.

(4) Rezultatele cercetărilor științifice efectuate (studii, rapoarte, măsurători, observații etc.) vor fi puse gratuit la dispoziția custodelui, urmând a fi folosite de acesta exclusiv în scopul bunei administrări a ariei naturale protejate.

(5) Activitățile privind monitorizarea cursurilor de apă necesară conform prevederilor legislației în domeniul apelor se realizează de către reprezentanții Administrației Bazinale de Apă Mureș și/sau ai structurilor din subordine, cu obținerea punctului de vedere al custodelui.

Art. 9. — (1) Marcarea traseelor turistice sau a celor pentru agrement, competiții etc., întreținerea marcajelor existente, amplasarea de panouri indicatoare/informative se pot realiza doar după obținerea avizului favorabil al custodelui.

(2) Organizarea și desfășurarea competițiilor sau activităților de grup de orice fel se pot realiza doar după obținerea avizului favorabil al custodelui.

Art. 10. — (1) Perturbarea liniștii prin orice mijloace (strigăte, pocnitori, echipamente audio, reflectoare etc.) este interzisă în habitatele de reproducere, în perioadele de construire a cuiburilor, de clocire și/sau de creștere a puilor.

(2) Accesul vizitatorilor însoțiți de câini se poate face doar cu condiția ca aceștia să fie ținuți permanent în lesă.

Art. 11. — (1) Camparea se face numai în locurile special desemnate și amenajate în acest scop. Locurile special desemnate și amenajate vor fi realizate de proprietarii de terenuri, administrația locală pentru domeniul public și privat al localității, ocolul silvic în calitate de administrator al pădurilor, cu avizul și înștiințarea custodelui.

(2) Aprinderea focului se poate face doar în vetrele amenajate în acest scop, în locurile special semnalizate în acest sens și numai cu cărbune sau lemn adus din afara ariei naturale protejate. Tăierea vegetației lemnoase sau colectarea lemnului uscat pentru aprinderea focului este interzisă.

(3) Aprinderea focului în pădure sau în imediata vecinătate a acesteia este interzisă.

Art. 12. — Pe teritoriul ariei naturale protejate depozitarea ilegală sau abandonarea deșeurilor este interzisă.

Art. 13. — Distrugerea sau degradarea infrastructurii de vizitare sau informare — panouri informative sau indicatoare, marcaje turistice etc. — este interzisă.

Art. 14. — (1) Pășunatul pe teritoriul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni se desfășoară cu respectarea prevederilor legislației în vigoare și cu avizul anual al custodelui.

(2) Utilizarea rațională a pajiștilor și pășunilor pentru cosit și/sau pășunat se face numai cu animalele domestice proprietate a membrilor comunităților ce dețin aceste pășuni sau

care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună sălbatică.

(3) În cazul în care proprietarul sau administratorul pășunilor este altul decât utilizatorul acestora, este obligatorie încheierea de contracte de pășunat între aceștia.

(4) În contracte se specifică în mod obligatoriu: numărul de animale pe specii, perioadele de pășunat, suprafețele și limitele acestora, precum și obligațiile utilizatorului privind locul de tâlire, modul de gospodărire a surselor de apă, drumuri de acces; toate aceste informații trebuie să fie prezentate custodelui în vederea avizării.

Art. 15. — (1) În cazul degradării evidente a pășunilor, custodele poate opri de la pășunat anumite suprafețe, pentru o perioadă determinată, în scopul refacerii covorului vegetal.

(2) Numărul de câini admis se stabilește prin contractul de pășunat, în limitele stabilite de legislația în vigoare.

(3) Adăpatul animalelor domestice se va realiza numai în punctele autorizate de custode.

(4) Proprietarii sau administratorii de stână au obligația ca anual să pună la dispoziția custodelui datele necesare elaborării anchetei pastorale.

Art. 16. — (1) Pășunatul animalelor domestice în pădure este interzis. Trecerea animalelor domestice prin pădure spre locurile de pășunat, adăpat, adăpost etc. este permisă numai pe trasee delimitate și în perioade precizate, conform prevederilor legale în vigoare.

(2) Pășunatul animalelor domestice pe suprafața zonelor umede și/sau mlăștinoase de pe suprafața sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni, precum și trecerea animalelor prin aceste zone sunt interzise.

Art. 17. — Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol sau silvic de terenuri din perimetrul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni se poate face numai cu consultarea și avizul custodelui, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 18. — Activitățile privind protecția fondului piscicol, pescuitul și acvacultura se supun prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 317/2009, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului mediului și pădurilor nr. 159/1.266/2011 privind aprobarea condițiilor de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentului de practicare a pescuitului recreativ/sportiv și modelelor permiselor de pescuit recreativ/sportiv în ariile naturale protejate. Pescuitul sportiv este permis în baza permisului de pescuit emis de gestionarul fondului piscicol, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 19. — Activitatea de exploatare a resurselor minerale se va realiza în limita utilizării durabile a acestora, în baza avizului custodelui în cadrul procedurii de emitere a actelor de reglementare de către autoritățile competente pentru protecția mediului și în baza actelor de reglementare din punctul de vedere al gospodăririi apelor.

Art. 20. — (1) Realizarea oricăror investiții în interiorul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni se face cu avizul custodelui, conform reglementărilor în vigoare.

(2) Construirea de noi drumuri permanente în cuprinsul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni se face în condițiile legii, cu avizul custodelui, evitând realizarea acestora în zonele importante pentru speciile de interes comunitar pentru care situl a fost declarat.

(3) Activitățile de utilizare a apelor din râuri și pâraie, precum și alte activități specifice de amenajare a apelor se realizează doar în baza actelor de reglementare emise de către autoritățile

competente pentru protecția mediului, a actelor de reglementare emise de către autoritățile competente din domeniul apelor, având la bază avizul custodelui.

Art. 21. — (1) Actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru comunele și suprafețele acestora incluse în perimetrul sitului ROSCI0357 Porumbeni se face de către autoritățile administrațiilor publice responsabile, prin integrarea în aceste documentații a prevederilor referitoare la situl de importanță comunitară menționat.

(2) Modificarea și actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism menționate la alin. (1) se fac cu avizul custodelui sitului ROSCI0357 Porumbeni, pentru asigurarea conformității cu prevederile planului de management.

(3) Documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism menționate la alin. (1) modificate și/sau actualizate de către autoritățile administrațiilor publice locale menționate la alin. (1) vor include în piesele grafice/desenate și limitele sitului ROSCI0357 Porumbeni.

Art. 22. — Pe teritoriul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni sunt interzise orice forme de folosire a terenurilor, incompatibile cu scopul de protecție și conservare.

Art. 23. — (1) În perimetrul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni sunt interzise toate activitățile care pot genera poluare, deteriorarea ecosistemelor, perturbarea speciilor și/sau degradarea habitatelor naturale, respectiv:

- a) arderea vegetației sau curățirea terenurilor prin incendiere;
- b) introducerea speciilor de floră și faună alohtone.

(2) Pe întreaga suprafață a sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni sunt interzise lucrările de amenajare, regularizare a cursurilor de apă fără acordul autorității competente de mediu, respectiv al custodelui ariei naturale protejate.

Art. 24. — (1) Pentru speciile de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, de interes conservativ comunitar și/sau național care se află sub regim strict de protecție, sunt interzise:

- a) orice formă de recoltare, capturare,ucidere, distrugere sau vătămare, cu excepția recoltărilor pe bază de derogare, aprobată legal conform art. 38 alin. (1) lit. b) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;

c) distrugerea și/sau culegerea cuiburilor și ouălor din natură;

d) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă;

e) deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop fără autorizația autorității de mediu competente.

(2) Pentru speciile de plante de interes conservativ comunitar și/sau național care se află sub regim strict de protecție sunt interzise:

- a) orice forme de recoltare a florilor și a fructelor;

b) culegerea, tăierea, deștrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a acestor plante, în oricare dintre stadiile ciclului biologic.

(3) În vederea asigurării condițiilor necesare conservării unor specii de interes conservativ comunitar și/sau național se vor menține în toate arboretele un minim de 3—5 arbori la ha, selectați dintre cei mai vârstnici și/sau rupți sau parțial uscați, arbori ce nu vor fi exploatați. Acești arbori vor fi marcați corespunzător de către personalul custodelui în colaborare cu personalul gestionarilor fondului forestier.

Art. 25. — (1) Colectarea/Recoltarea de specii de floră și faună sălbatică în scop comercial se poate face doar cu avizul/punctul de vedere scris al custodelui, conform art. 3 și 14 din Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 410/2008 pentru aprobarea Procedurii de autorizare a

activităților de recoltare, capturare și/sau achiziție și/sau comercializare, pe teritoriul național sau la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatică și a importului acestora, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoane fizice, respectiv conform art. 4, 5 și 6 din Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 410/2008, cu modificările și completările ulterioare, și Ordinului ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1.052/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoane juridice.

(2) Documentația depusă la sediul autorității teritoriale pentru protecția mediului în vederea obținerii autorizației de mediu va fi transmisă custodelui în vederea obținerii avizului.

Art. 26. — Autoritățile locale și deținătorii de terenuri, persoane fizice sau juridice, au obligația de a salubritiza suprafața sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni.

Art. 27. — Personalul custodelui împuternicit cu legitimație de control are dreptul de acces nelimitat pe terenurile din cuprinsul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni, indiferent de forma de proprietate.

Art. 28. — Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă, conform legislației în vigoare.

Art. 29. — Verificarea respectării prevederilor prezentului regulament se face de către personalul cu atribuții de control în domeniul ariilor naturale protejate, regimului silvic și cinegetic din cadrul autorităților publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor și structurilor teritoriale ale acestora, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 30. — Nerespectarea prevederilor prezentului regulament se sancționează conform prevederilor actelor normative în vigoare din domeniul protecției mediului, regimului ariilor naturale protejate, silvic și cinegetic.

Art. 31. — Respectarea prevederilor prezentului regulament este obligatorie pentru custodele sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni, pentru autoritățile care reglementează activități pe teritoriul acesteia, precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau care administrează terenuri/bunuri sau care desfășoară activități în perimetrul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate.

Art. 32. — Planurile, programele, proiectele și activitățile ce se implementează pe teritoriul sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni se supun avizării custodelui.

Art. 33. — Emiterea de către custode a oricăror avize sau puncte de vedere se realizează gratuit, fără perceperea unor tarife.

Art. 34. — Prezentul regulament poate fi revizuit inclusiv la propunerea custodelui, în urma modificării condițiilor sau a prevederilor legale care au stat la baza elaborării lui sau în baza recomandărilor de management ce derivă din studii sau din monitorizarea stării de conservare a speciilor sau habitatelor, respectiv a activităților ce se desfășoară pe raza ariilor naturale protejate.

Art. 35. — Asociația Coridorul Verde, în calitate de custode al sitului de importanță comunitară ROSCI0357 Porumbeni, aduce la cunoștința publicului și factorilor interesați prezentul regulament, prin afișare pe paginile proprii de internet și prin diseminarea lui către instituțiile cu atribuții de control menționate la art. 29, către autoritățile publice locale de pe suprafața sitului.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 059738